

Comunicat de presă

Luxemburg, 2 februarie 2023

Auditorii reflectează asupra utilizării politicii de coeziune ca instrument de răspuns în situații de criză

- *UE a introdus flexibilități pentru a permite utilizarea de fonduri necheltuite din cadrul politicii de coeziune*
- *50,4 miliarde de euro au fost furnizați ca finanțare în plus (de tip „top-up”) față de fondurile din cadrul politicii de coeziune*
- *Utilizarea politicii de coeziune în abordarea crizelor poate avea un impact asupra obiectivului său strategic primar*

UE și-a adaptat rapid normele pentru a oferi o flexibilitate sporită statelor membre în utilizarea fondurilor politicii de coeziune ca răspuns la pandemia de COVID-19. De asemenea, ea a pus la dispoziție resurse noi semnificative pentru a finanța investiții suplimentare. Aceste măsuri au sporit însă totodată presiunea de a cheltui fondurile UE rapid și în mod corespunzător, se arată într-un nou raport al Curții de Conturi Europene. Utilizarea în mod repetat a politicii de coeziune pentru a aborda situațiile de criză o poate îndepărta de la obiectivul său strategic primar, și anume de a reduce decalajele în materie de dezvoltare dintre regiuni, observă auditorii.

Încă de la începutul anului 2020, UE a luat o gamă largă de măsuri pentru a răspunde provocărilor aduse de pandemia de COVID-19. Politica de coeziune și-a jucat rolul, printr-un răspuns rapid în trei etape constând în modificarea normelor aferente perioadei de programare 2014-2020. În mai puțin de două luni de la răspândirea pandemiei în Europa, UE a adoptat măsuri legislative pentru a mobiliza prin Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus (CRII) și Inițiativa plus pentru investiții în răspunsul la coronavirus (CRII+) fonduri necheltuite. În mai puțin de un an, aceasta a adoptat Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-EU) pentru a servi drept instrument pe termen scurt și mediu pentru acțiuni de remediere și de redresare în urma crizei.

„Reacția UE a facilitat utilizarea fondurilor politicii de coeziune pentru a ajuta statele membre să facă față dificultăților economice legate de COVID-19, chiar dacă unele provocări preexistente ar putea fi în consecință exacerbate”, a declarat doamna Iliana Ivanova, membra Curții responsabile

Scopul acestui comunicat de presă este să prezinte mesajele principale ale raportului special adoptat de Curtea de Conturi Europeană. Textul integral al raportului este disponibil la adresa eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

de acest audit. „În orice caz, tot va trebui să evaluăm cu foarte mare atenție dacă politica de coeziune a UE este instrumentul bugetar adecvat pentru răspunsul în situații de criză”.

Ambele inițiative de răspuns la criza provocată de coronavirus au introdus adaptări țintite ale unor norme ale politicii de coeziune, care au asigurat lichiditate, flexibilitate și simplificări. REACT-EU a pus la dispoziție o finanțare suplimentară de 50,4 miliarde de euro (din care peste jumătate a ajuns la Spania și Italia), pe care țările o puteau cheltui după cum doreau într-o perioadă foarte scurtă (până la sfârșitul anului 2023). Drept urmare, REACT-EU a avut efectul de a oferi o finanțare de tip „punte” între 2021 și 2023, ceea ce a contribuit la întârzieri semnificative în demararea programelor politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027. Auditorii mai avertizează că, pe lângă accentuarea dificultăților recurente de a cheltui banii UE, REACT-EU ar putea duce și la o precipitare în cheltuirea resurselor disponibile înainte de sfârșitul perioadei, ceea ce înseamnă că există riscul ca fondurile să nu fie cheltuite în mod optim.

Flexibilitățile sporite în ceea ce privește transferurile au condus la o circulație substanțială a fondurilor: 35 de miliarde de euro până la 31 decembrie 2021. Auditorii au constatat că au fost transferate fonduri de la un domeniu de investiții la altul, în special către serviciile de sănătate (+80 %) și sprijinirea întreprinderilor (+16 %), în timp ce tehnologia informației și comunicațiilor, energia și mediul, incluziunea și cercetarea și inovarea au înregistrat scăderi. Fondurile au mers și către regiuni mai dezvoltate și regiuni în tranziție (+1,8 miliarde de euro). Totodată, auditorii observă că, deși se preconiza că REACT-EU va contribui cu 25 % din pachetul său financiar total la obiectivele climatice, este puțin probabil să se concretizeze această așteptare.

Politica de coeziune a fost adesea utilizată pentru a oferi răspunsuri pe termen scurt în situații de criză și o serie de modificări introduse în acest scop au devenit caracteristici consacrate ale acesteia. Auditorii constată că impactul pe termen lung al unei astfel de utilizări nu a fost însă evaluat în mod oficial. Noile norme privind politica de coeziune pentru perioada 2021-2027, care se sprijină, în mare parte, pe flexibilitățile nou introduse, vor facilita utilizarea fondurilor politicii de coeziune pentru a răspunde la evenimente neprevăzute. Prin urmare, auditorii atrag atenția asupra riscului ca utilizarea repetată a politicii de coeziune pentru a răspunde la crize riscă să aibă un impact asupra obiectivului strategic primar al acesteia, și anume de a reduce decalajele între regiunile europene.

Informații de fond

Politica de coeziune este unul dintre cele mai mari domenii de politică ale bugetului UE, cu o alocare de 355 de miliarde de euro pentru perioada 2014-2020. Scopul său principal este de a consolida coeziunea economică, socială și teritorială între regiuni.

Raportul special nr. 02/2023, intitulat „Adaptarea normelor politicii de coeziune pentru a răspunde la pandemia de COVID-19 – Fondurile sunt utilizate într-o manieră mai flexibilă, însă este necesară o reflecție asupra utilizării politicii de coeziune ca instrument de răspuns în situații de criză”, este disponibil pe [site-ul Curtii](#).

Acest audit vine în continuarea a două avize privind [CRII+](#) și [REACT-EU](#), precum și a unui document de analiză privind [riscuri, provocări și oportunități în cadrul răspunsului în materie de politică economică al UE la criza provocată de pandemia de COVID-19](#). De asemenea, auditul se sprijină pe raportul special privind [finanțarea bazată pe performanță în cadrul politicii de coeziune](#) și pe analiza comparativă a [finanțării puse la dispoziție de UE prin politica de coeziune și prin Mecanismul de redresare și reziliență](#), ambele publicate recent.

Date de contact pentru presă

Serviciul de presă al Curții: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+ 352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+ 352) 691 553 547